

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1939-1940.

VERGADERING VAN 27 FEBRUARI 1940.

Verslag uit naam van de Commissie van Openbaar Onderwijs belast met het onderzoek van het ontwerp van wet waarbij, voor de mobilisatieperiode, het tewerkstellen van bewaarschoolonderwijzeressen in de lagere klassen van den eersten graad wordt toegelaten.

(Zie n° 96 van den Senaat).

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1939-1940.

SÉANCE DU 27 FÉVRIER 1940.

Rapport de la Commission de l'Instruction Publique chargée d'examiner le projet de loi autorisant, pour la période de mobilisation, l'emploi d'institutrices gardiennes dans les classes primaires du 1er degré.

(Voir le n° 96 du Sénat.)

Aanwezig : de heeren CATTEAU, voorzitter; BUISSET, HANQUET, HANS, LEYSEN, RUTTEN, Mevr. SPAAK, de hh. VANDEWIELE, VERGEYLEN, VERMEYLEN en ROMBAUT, verslaggever.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

De mobilisatieperiode duurt thans ongeveer een half jaar. Ze heeft zoowat 3,600 lagere onderwijzers uit hunne klas verwijderd. Enkele honderdtallen leerkrachten konden tot op heden niet vervangen worden. Talrijke schoolbesturen hebben den wensch uitgedrukt, beroep te mogen doen op de hulp van een aantal bewaarschoolonderwijzeressen om in de lagere school werkzaam te zijn. Maar de bestaande wetten laten zulks niet toe.

Het lijdt geen twijfel dat deze leerkrachten niet speciaal voorbereid zijn voor het lager onderwijs en vooral niet om onderricht te geven in de hoogste studiejaren van de lagere school.

In sommige gemeenten heeft men bij gebrek aan gediplomeerden uit de lagere normaalschool verscheidene klassen moeten sluiten, met het gevolg dat leerplichtige kinderen aangetrof-

MESDAMES, MESSIEURS,

Nous sommes en période de mobilisation depuis près de six mois. De ce chef, environ 3,600 instituteurs primaires ont été enlevés à leurs classes. Quelques centaines d'entre eux n'ont pu être remplacés à ce jour. De nombreuses directions scolaires ont exprimé le vœu de pouvoir faire appel à un certain nombre d'institutrices gardiennes pour être employées dans les écoles primaires. Les lois en vigueur, toutefois, s'y opposent.

Il ne fait aucun doute que ces institutrices n'ont pas reçu de formation spéciale en vue de l'enseignement primaire, ni surtout en vue de l'enseignement dans les dernières années d'études de l'école primaire.

Dans certaines communes, par suite de pénurie d'éléments diplômés par l'école normale primaire, de nombreuses classes ont dû être fermées avec cette conséquence qu'il y a des enfants

fen worden die op dit oogenblik, zes maand na de heropening der scholen, slechts gedeeltelijk, of zelfs in het geheel nog geen onderwijs ontvangen hebben.

Dat is zeer betreurenswaardig. Zulke toestand moet in alle opzichten een buitengewoon nadeeligen invloed uitoefenen voor de toekomst van de kinderen, en niet het minst, in een tijdperk als het huidige, waarin de zedelijke opvoeding van de jeugd zoo zwaar bedreigd wordt.

Zou het dan niet verkieslijker zijn, de, wegens de mobilisatie, ontbrekende leerkrachten in de lagere school te vervangen door gediplomeerde bewaarschoolonderwijzeressen, al zijn ze er dan niet volledig voor opgeleid geworden? Het hoogste belang van onze jeugd is er mede gemoeid.

Het is dan ook, gezien de huidige bijzondere tijdsomstandigheden, een onbetwistbaar gelukkig initiatief geweest vanwege den heer Minister van Openbaar Onderwijs, waarbij het onderhavig wetsontwerp aan de goedkeuring van het Parlement onderworpen wordt.

Iedereen is er mede akkoord, dat het hier gaat om een noodmaatregel, die alleen geldig zal zijn voor den duur van de mobilisatieperiode, en dat het niet in de bedoeling kan liggen dezen maatregel te laten voortbestaan, van zodra de gemobiliseerde lagere onderwijzers zullen afgezwaaid worden en opnieuw hunne vroegere bediening zullen kunnen waarnemen.

Er wordt door sommigen beweerd dat de bewaarschoolonderwijzeressen in het geheel niet geschikt zijn om het onderwijs in de klassen van den eersten graad, dus in de eerste en tweede studiejaren van de lagere school, met den gewenschten bijval te verzekeren.

Het moet nochtans gezegd worden, dat de waarde van de beroepsopleiding voor de bewaarschoolonderwijzeressen,

en âge d'école qui, six mois après la réouverture des classes, n'ont reçu qu'une instruction partielle ou pas du tout.

C'est chose fort regrettable. Pareille situation doit exercer, à tous égards, une influence fort préjudiciable sur l'avenir des enfants, surtout en une période où l'éducation morale de la jeunesse est si gravement compromise.

Ne serait-il donc pas préférable de remplacer les éléments que la mobilisation a éloignés de l'école primaire par des institutrices gardiennes, encore que celles-ci ne soient pas complètement préparées à leur tâche? L'intérêt supérieur de notre jeunesse est ici en jeu.

Etant donné les circonstances spéciales du moment, ce fut une initiative incontestablement heureuse de la part de M. le Ministre de l'Instruction publique que de soumettre au Parlement le présent projet de loi.

Tout le monde admet qu'il s'agit ici d'une mesure de crise, qui ne sera valable que pour la durée de la période de mobilisation et qu'il n'entre nullement dans les intentions de laisser subsister cette mesure dès que les instituteurs primaires auront été renvoyés dans leurs foyers et auront pu reprendre leurs anciennes occupations.

D'aucuns prétendent que les institutrices gardiennes ne sont nullement capables de donner classe, avec succès, au premier degré, soit dans la première et seconde années d'études.

Il importe toutefois d'affirmer que la valeur de la formation professionnelle des institutrices gardiennes, telle

zooals die thans gebeurt, niet mag onderschat worden.

Door de koninklijke besluiten van 17 en 18 Mei 1926, achtereenvolgens gewijzigd en aangevuld door de koninklijke besluiten van 21 Maart 1928, 28 Juni 1935 en 4 Mei 1936 en verder toegelicht door verscheidene ministeriele besluiten, wordt een veel ernstiger en solider algemeene en beroepsvorming voor de bewaarschoolonderwijzeressen voorzien, dan deze die vóór meer dan 20 jaar geleverd werd.

Laat ons even vergelijken.

De toelatingsvoorwaarden zijn dezelfde, zoowel tot de normaalschool voor lagere onderwijzeres als deze tot de normaalafdeeling voor bewaarschoolonderwijzeres.

Het toelatingsexamen loopt in beide gevallen over de vakken van het leerplan van den 4^{en} graad van de lagere school. Alle kandidaten zoowel voor de eene als voor de andere inrichting worden aan deze proef onderworpen. Geen enkele vrijstelling wordt verleend. De minimumleeftijd vereischt voor beide scholen is alweer dezelfde. In beide gevallen moeten de kandidaten den leeftijd van ten minste 15 jaar bereikt hebben in het jaar van aanvaarding in de school.

De leergangen van de lagere normaalschool duren vier jaar, deze van de normaalafdeeling voor bewaarschoolonderwijzeres duren drie jaar.

Aan de leervakken voor de bijzondere beroepsopleiding (theorie van de opvoedkunde, geschiedenis van de opvoedkunde, methodenleer, modellessen, didactische lessen, praktische lessen, bijwonen van lessen, praktijk in de school, enz.) worden besteed :

a) in de lagere normaalschool : 2 lesuren in het 2e studiejaar; 5 lesuren in het 3e jaar en 9 uren in het 4e jaar;

qu'elle est donnée à l'heure actuelle, ne peut pas être sous-estimée.

Par les arrêtés royaux des 17 et 18 mai 1926, successivement modifiés et complétés par les arrêtés royaux des 21 mars 1928, 28 juin 1935 et 4 mai 1936 et interprétés par plusieurs arrêtés ministériels, il est prévu pour les institutrices gardiennes une formation générale et professionnelle bien plus sérieuse et plus solide que celle exigée il y a plus de vingt ans.

Etablissons une brève comparaison.

Les conditions d'admission sont les mêmes, tant pour l'école normale primaire que pour la section normale des institutrices gardiennes.

L'examen d'admission comporte, dans les deux cas, les matières du programme d'études du 4e degré de l'école primaire. Toutes les candidates tant de l'une institution que de l'autre, subissent cette épreuve. Aucune exemption n'est accordée. L'âge minimum requis pour les deux écoles est le même. Dans les deux cas les candidates doivent avoir atteint l'âge d'au moins 15 ans, au cours de l'année de leur admission à l'école.

Les cours de l'école normale primaire ont une durée de quatre ans, ceux de la section normale pour institutrices gardiennes ont une durée de trois ans.

Aux cours de formation professionnelle spéciale (théorie de la pédagogie, histoire de la pédagogie, méthodologie, leçons modèles, leçons didactiques, leçons pratiques, fréquentation de leçons, pratique à l'école, etc.), sont consacrées :

a) à l'école normale primaire : deux heures de cours en 2e année d'études, cinq heures de cours en 3e année et neuf heures en 4e année;

b) in de normaalafdeeling voor bewaarschoolonderwijzeressen : 6 lessen in het 1e studiejaar, 8 uren in het 2e jaar en 12 uren in het 3e jaar.

Benevens deze leergangen met beroepsstrekking worden in de normaalafdeeling voor bewaarschoolonderwijzeressen onder meer nog de volgende vakken onderwezen : moedertaal, rekenen, gezondheidsleer, kinderverzorging, natuurwetenschappen, teekenen, handenarbeid en nuttige handwerken, muziek en zang, lichamelijke opvoeding, aardrijkskunde, geschiedenis, enz.

Uit deze gegevens blijkt ruimschoots dat de in deze voorwaarden voorbereide bewaarschoolonderwijzeressen, niet alleen in de gelegenheid worden gesteld om eene zeer degelijke pedagogische opleiding te ontvangen, maar bovendien om eene ernstige algemeene ontwikkeling te genieten.

De bijzondere kennis opgedaan door de bewaarschoolonderwijzeressen kan volstaan voor het geven van onderricht in de eerste twee studie jaren van de lagere school, waarvan het leerprogramma beslist niet buiten het bereik valt van de bewaarschoolonderwijzeressen.

Wij geven graag toe dat deze leerkrachten de bijzondere methodiek voor rekenen, lezen en schrijven niet ingestudeerd hebben, maar iedereen zal erkennen, dat zij op voldoende wijze onderlegd zijn in de algemeene methodiek, in de opvoedkunde en in de zielkunde om, mits een betrekkelijk geringe inspanning en op eigen krachten, de bestaande handboeken op het stuk, met goed gevolg te raadplegen en de methodes voor de weinige leervakken van den eersten graad zich eigen te maken en op voordeelige wijze toe te passen.

De bewaarschoolonderwijzeressen zijn trouwens draagsters van zeer kostbare eigenschappen, die vooral nuttig zijn voor het onderwijs in den eersten graad. Zij hebben, wegens het

b) à la section normale pour institutrices gardiennes : six heures de cours en 1re année d'études, huit heures en 2e année et douze heures en 3e année.

En dehors de ces cours à tendance professionnelle, la section normale pour institutrices gardiennes comporte entre autres les branches suivantes :

Langue maternelle, arithmétique, hygiène, puériculture, sciences naturelles, dessin, travail manuel et ouvrages, musique et chant, éducation physique, géographie, histoire, etc.

Ces données démontrent à suffisance que les institutrices gardiennes préparées dans de telles conditions, n'ont pas seulement l'occasion de recevoir une formation pédagogique excellente, mais, au surplus, de bénéficier d'une culture générale sérieuse.

Les connaissances spéciales acquises par les institutrices gardiennes peuvent suffire pour donner l'enseignement dans les deux premières années d'études de l'école primaire, dont le programme d'études ne dépasse certes pas le niveau de formation des institutrices gardiennes.

Nous admettons volontiers que ces maîtresses n'ont pas étudié la méthodologie spéciale de l'arithmétique, de la lecture et de l'écriture, mais tout le monde reconnaîtra qu'elles sont suffisamment instruites en méthodologie générale, en pédagogie et en psychologie pour pouvoir, moyennant un effort relativement minime et de leurs propres forces, consulter avec fruit les manuels existants sur la matière et s'assimiler et appliquer avantageusement les méthodes du nombre restreint de branches d'enseignement du premier degré.

Les institutrices gardiennes ont, d'ailleurs, des qualités très précieuses qui sont très utiles pour l'enseignement au premier degré. Par suite du programme spécial de la section normale,

bijzonder programma van de normaalafdeeling, eene zeer groote bedrevenheid verworven in zang en muziek, in teekenen, in zintuig oefeningen en voornamelijk in de vertelkunst.

Het zal overbodig zijn te wijzen op de onschatbare waarde van deze hoedanigheden voor de leerkrachten die de kinderen van 6 en 7 jaar moeten opvoeden.

Reeds van bij het begin der mobilisatie werd het onderwijs in de meeste lagere jongensscholen ontredderd wegens gebrek aan onmiddellijk beschikbare lagere onderwijzers en onderwijzeressen.

Het mag dan ook niemand verbazen dat door sommige gemeentebesturen en schoolbeheerders de aanvraag werd gedaan om toelating te verkrijgen, bewaarschoolonderwijzeressen tijdelijk aan te stellen in de lagere school, ten einde den verderen ondergang van het onderwijs te keer te gaan.

Voor al in de provincies West- en Oost-Vlaanderen, Antwerpen en ook Luik heeft men met bijna onoverkomelijke moeilijkheden te kampen gehad, en dit geldt zoowel voor de groote agglomeraties als voor de kleinere gemeenten.

Eenerzijds de hooge verplaatsings- en verblijfskosten, het lastig verkeer, de schaarschte aan behoorlijk logies, en anderzijds de geringe aanvangswedde van de onderwijzeres zijn zoovele factoren die niet van aard zijn om de jonge gediplomeerden sterk aan te sporen eene bediening te aanvaarden in eene school die op verren afstand van de eigen woning gelegen is.

Daarbij komt nog het bezwaar van de voertaal én van de school, én van de leerkracht.

De oproeping van de militieklas van 1940, en wellicht de gebeurlijk vervroegde oproeping van de klas van 1941, zal dat ellendig gebrek aan

elles ont acquis une facilité très grande pour le chant et la musique, le dessin, les exercices sensoriels et principalement l'art de conter.

Il paraît superflu d'insister sur la valeur indiscutable de ces qualités pour les institutrices à qui est confiée l'éducation des enfants de 6 et 7 ans.

Dès le début de la mobilisation l'instruction a été bouleversée dans la plupart des écoles primaires pour garçons par suite du manque d'instituteurs et d'institutrices primaires immédiatement disponibles.

De ce fait personne ne doit s'étonner de ce que certaines administrations communales et directions d'écoles aient demandé l'autorisation de pouvoir désigner temporairement des institutrices gardiennes à l'école primaire, afin d'arrêter l'enseignement sur la pente de la ruine.

Surtout dans les provinces de la Flandre Occidentale, de la Flandre Orientale, d'Anvers et de Liège, on a été aux prises avec des difficultés presque insurmontables, et cela est vrai tant pour les grandes agglomérations que pour les communes moins importantes.

D'une part, les frais élevés de déplacement et de séjour, les communications difficiles, la pénurie de logement convenable, et, d'autre part, le traitement initial minime de l'institutrice, voilà autant de facteurs qui ne sont pas de nature à inciter les jeunes diplômées à accepter un emploi dans une école située à une grande distance de leur domicile.

A cela s'ajoute l'inconvénient de la langue véhiculaire et de l'école et de l'institutrice.

Le rappel sous les armes de la classe de milice de 1940 et, éventuellement le rappel avancé de la classe de 1941 fera encore davantage sentir ce manque

gediplomeerde lagere onderwijzers nog heviger doen gevoelen.

Talrijke jonge, onlangs gediplomeerde leerkrachten, die thans dienst doen als interimarissen, zullen inderdaad eveneens het leger gaan vervoe-gen.

De voorgestelde maatregel, waarbij toelating verleend wordt bewaarschool-onderwijzeressen te werk te stellen in de lagere scholen, zal voor de komende maanden zich nog meer opdringen dan thans.

* * *

In de Memorie van Toelichting ver-klaart de achtbare Minister van Openbaar Onderwijs, M. Soudan, dat de betaling van de bezoldiging der in dit wetsvoorstel bedoelde tusschen-tijdige leerkrachten zal gebeuren door den Staat, en berekend worden op den voet van de gewone wedde der be-waarschoolonderwijzeressen.

In het eenig artikel van het wets-ontwerp staat daarentegen te lezen dat de wedde zou berekend worden op 80 t. h. van de wedde van de lagere onderwijzeressen.

Wij geven de voorkeur aan de eerste formule, deze van de Memorie van Toelichting.

déplorable d'instituteurs primaires di-plômés.

En effet, nombre de jeunes institu-teurs récemment diplômés, qui actuel-lement remplissent les fonctions d'inté-rimaires, iront également rejoindre l'armée.

La mesure préconisée, autorisant l'emploi d'institutrices gardiennes dans les écoles primaires, s'imposera encore davantage dans les mois à venir.

* * *

Dans l'Exposé des motifs, l'honora-ble Ministre de l'Instruction publique, M. Soudan, déclare que l'Etat prendra à sa charge la rémunération des insti-tutrices temporaires visées par le pro-jet de loi, rémunération établie sur la base du traitement ordinaire des maî-tresses gardiennes.

L'article unique du projet de loi, par contre, fixe le traitement à raison de 80 p. c. du traitement des institutrices primaires.

Nous préférons la première formule, celle de l'exposé des motifs.

De tweede formule uit den tekst van het wetsontwerp is nadeelig voor de tusschentijdige bewaarschoolonderwijzeres zooals duidelijk blijkt uit de vergelijkende tabel die hier volgt :

La seconde formule du texte du projet de loi est préjudiciable aux institutrices gardiennes temporaires, ainsi qu'il ressort du tableau comparatif ci-après :

Jaren dienst — <i>Années de service.</i>	BEWAARSCHOOLONDERWIJZERESSEN — INSTITUTRICES GARDIENNES			LAGERE ONDERWIJZERESSEN — INSTITUTRICES PRIMAIRES			
	Ongehuwde. — <i>Célibataires.</i>	Waarvan echtgenoot bezoldigd is door openbaar bestuur. — <i>Dont le mari est appointé par un pouvoir public.</i>	Waarvan echtgenoot niet bezoldigd is door openbaar bestuur. — <i>Dont le mari n'est pas appointé par un pouvoir public.</i>	Ongehuwde en gehuwde waarvan echtgenoot bezoldigd is door openbaar bestuur. — <i>Célibataires et mariées dont le mari est appointé par un pouvoir public.</i>		Gehuwde waarvan echtgenoot niet bezoldigd is door openbaar bestuur. — <i>Mariées dont le mari n'est pas appointé par un pouvoir public.</i>	
				Barema. — <i>Barème.</i>	80 % v. bar. — 80 % du bar.	Barema. — <i>Barème.</i>	80 % v. bar. — 80 % du bar.
Beginwedde. — <i>Traitement initial.</i>	10,850	10,400	11,350	13,000	10,400	13,500	10,800
2 jaar-ans	11,200	10,800	11,675	13,500	10,800	13,900	11,120
3 jaar-ans	11,550	11,200	12,000	14,000	11,200	14,350	11,480
4 jaar-ans	11,900	11,600	12,325	14,500	11,600	14,800	11,840
5 jaar-ans	12,250	12,000	12,650	15,000	12,000	15,000 enz.— etc.	
6 jaar-ans	12,600	12,400	12,975	15,500	12,400		
7 jaar-ans	12,950	12,800	13,300	16,000	12,800		
8 jaar-ans	12,950	12,800	13,300	16,000	12,800		
9 jaar-ans	13,675	13,600	13,950	17,000	13,600		
10 jaar-ans	13,675	13,600	13,950	17,000	13,600	zelfde bedragen als voor de ongehuwde lagere onderwijzeressen. — <i>mêmes sommes que pour les institutrices primaires célibataires.</i>	
11 jaar-ans	14,400	14,400	14,600	18,000	14,400		
12 jaar-ans	14,400	14,400	14,600	18,000	14,400		
13 jaar-ans	15,200	15,200	15,200	19,000	15,200		
14 jaar-ans	enz.— etc.						
15 jaar-ans							

De bezoldiging aan het gewoon barema van de bewaarschoolonderwijzeres zal op eenvoudiger manier kunnen berekend worden en zal bovendien minder administratieve verwickelingen medebrengen, vooral wanneer later de bewaarschoolonderwijzeres terug zal overgaan van de lagere school naar de bewaarschool.

Wat meer is, deze manier van bezoldigen zou gemakkelijker toelaten aan zekere schoolbesturen, een aantal benoemde lagere onderwijzeressen tijdelijk over te plaatsen in de jongensscholen, om dan ook de bekwaamste en meest ervaren bewaarschoolonderwijzeressen, die reeds enkele dienstjaren tellen, ten voorloopigen titel in de klassen van den eersten graad aan te stellen. Deze oudere bewaarschoolonderwijzeressen konden dan door jongere leerkrachten in de bewaarschool vervangen worden. Aldus bleven allen bezoldigd volgens het gewoon barema van de categorie waartoe zij behooren.

Een lid van de Commissie van Openbaar Onderwijs is van oordeel dat de bewaarschoolonderwijzeressen die in de lagere school zouden te werk gesteld worden, zouden moeten bezoldigd worden aan de wedde van de lagere onderwijzeressen, vermits dezelfde arbeid moet geleverd worden.

Deze zienswijze wordt nochtans niet door de meerderheid bijgetreden. Het wetsontwerp wil enkel van de bestaande wetsbepalingen in zake lager onderwijs afwijken wegens en tijdens de mobilisatieperiode.

De Commissie legt er vooral den nadruk op, dat de maatregel die door dit wetsontwerp getroffen wordt, van zeer uitzonderlijken aard is, en niet mag beschouwd worden als een voorgaande om de bewaarschoolonderwijzeressen ook na de mobilisatieperiode te werk te blijven stellen in de lagere school.

* * *

Il sera plus aisé de calculer la rémunération des institutrices gardiennes d'après le barème ordinaire, et cela entraînera surtout moins de complications administratives, surtout si plus tard l'institutrice gardienne retourne de l'école primaire à l'école gardienne.

De plus, cette manière de rémunérer permettrait plus facilement à certaines directions scolaires de déplacer temporairement dans les écoles de garçons un certain nombre d'institutrices primaires nommées, afin de mettre les institutrices gardiennes les plus capables et les plus expérimentées, ayant déjà quelques années de service, à titre temporaire dans les classes du premier degré. Ces institutrices gardiennes plus anciennes pourraient alors être remplacées par des maîtresses plus jeunes dans l'école gardienne. De cette façon toutes continueraient à être payées suivant le barème normal auquel elles sont assujetties.

Un membre de la Commission estime que les institutrices gardiennes, qui seraient employées dans les écoles primaires, devraient être rémunérées à raison du traitement ordinaire des institutrices primaires, puisqu'elles doivent fournir le même travail.

Ce point de vue n'est toutefois pas partagé par la majorité de votre Commission. Le projet de loi n'entend déroger aux dispositions légales existantes qu'à cause de la mobilisation et pendant la durée de celle-ci.

La Commission tient surtout à souligner que les mesures prises en vertu de ce projet de loi ont un caractère exceptionnel et ne doivent pas être considérées comme un précédent permettant, après la période de mobilisation, d'employer des institutrices gardiennes à l'école primaire.

* * *

De Commissie van Openbaar Onderwijs stelt bij wijze van amendement voor, in het eenig artikel van het wetsontwerp, de woorden : « op den voet van 80 t. h. van de wedde der lagere onderwijzeressen » te vervangen door : « op den voet van de gewone wedde der bewaarschoolonderwijzeressen ».

De Senaatscommissie van Openbaar Onderwijs hecht haar goedkeuring aan het wetsontwerp met acht stemmen tegen drie.

Dit verslag wordt aangenomen met eenparigheid van stemmen.

De Verslaggever, *De Voorzitter,*
L. ROMBAUT. R. CATTEAU.

*
* *

Amendement
door de Commissie voorgesteld.

EENIG ARTIKEL.

De woorden : « op den voet van 80 t. h. van de wedde der lagere onderwijzeressen » te vervangen door : « op den voet van de gewone wedde van de bewaarschoolonderwijzeressen ».

Votre Commission propose, par voie d'amendement, de remplacer à l'article unique du projet de loi les mots : « à raison de 80 p. c. du traitement des institutrices primaires » par : « à raison du traitement ordinaire des institutrices gardiennes ».

Votre Commission de l'Instruction publique a approuvé le projet de loi par huit voix contre trois.

Ce rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur, *Le Président,*
L. ROMBAUT. R. CATTEAU.

*
* *

Amendement
proposé par la Commission.

ARTICLE UNIQUE.

Remplacer les mots « à raison de 80 p. c. du traitement des institutrices primaires » par : « à raison du traitement ordinaire des institutrices gardiennes ».